

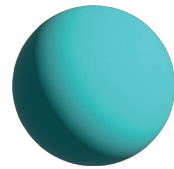
DE BAROMETER VAN DE GERECHTSDEURWAARDER

SECTORFOTO - FEBRUARI 2025

De Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders (NKGB) lanceert de Barometer van de Gerechtsdeurwaarder, een publicatie die voortaan regelmatig zal verschijnen. Op basis van eigen statistische gegevens geven we inzicht in het beroep en de maatschappelijke en economische rol van de gerechtsdeurwaarder.

In deze eerste editie brengen we de sector in kaart. **Wie zijn de gerechtsdeurwaarders? Is het nog steeds vooral een mannenberoep, zoals vaak wordt gedacht? Wat is de gemiddelde leeftijd? Welke stappen moet iemand zetten om benoemd te worden?** We hebben deze vragen beantwoord aan de hand van cijfermateriaal over:

- demografie;
- het aantal kantoren en de regionale spreiding van gerechtsdeurwaarders;
- de instroom van stagiairs en de benoemingsprocedures (van stagiair naar kandidaat & van kandidaat naar gerechtsdeurwaarder).

Algemeen

Enkele cijfers

133

Stagiairs

323

Kandidaat-
gerechtsdeurwaarders

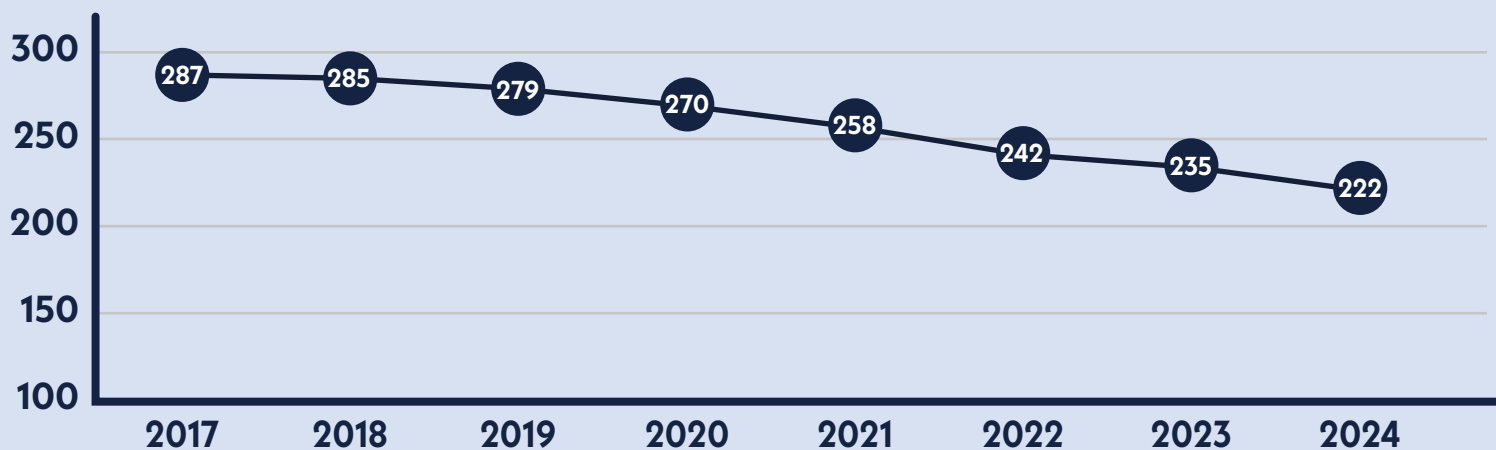
621*

Gerechtsdeurwaarders

* Inclusief vier waarnemende gerechtsdeurwaarders: ze worden aangesteld wanneer een titularis-gerechtsdeurwaarder overlijdt, ontslag neemt of zijn benoeming wordt vernietigd, en er geen vennoot is die de continuïteit van het kantoor kan verzekeren. Hun opdracht eindigt van zodra de vacante plaats van de te vervangen gerechtsdeurwaarder is ingevuld.

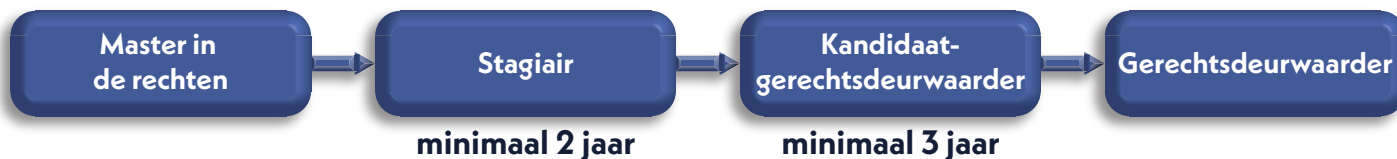
Aantal kantoren

De afgelopen zeven jaar is het aantal gerechtsdeurwaarderskantoren gedaald. Tegelijk kiezen gerechtsdeurwaarders er steeds vaker voor om samen te werken in grotere associaties. Dit speelt in op de toenemende digitalisering, strengere regelgeving en economische schaalvoordelen. Een vergelijkbare, zij het minder uitgesproken, evolutie is zichtbaar binnen het notariaat. In 2024 stelden deze kantoren circa 2.200 mensen te werk.

Algemeen

Hoe word je gerechtsdeurwaarder?

Stap 1: stagiair

Wie een diploma van master in de rechten heeft, kan starten aan een stageperiode van minimaal 2 jaar met het oog op deelname aan het vergelijkend examen voor kandidaat-gerechtsdeurwaarder, waarvan het aantal beschikbare plaatsen bij koninklijk besluit elk jaar wordt vastgelegd.

Stap 2: kandidaat-gerechtsdeurwaarder (hierna: kandidaat)

Van zodra ze benoemd zijn, maken kandidaten integraal deel uit van de NKGB. Dat betekent dat ze een gerechtsdeurwaarder kunnen vervangen om bijvoorbeeld akten te betekenen. Tijdens de plaatsvervangende hebben kandidaten dezelfde rechten en plichten als gerechtsdeurwaarders.

De benoeming tot gerechtsdeurwaarder in België is onderworpen aan een numerus clausus. Dit betekent dat het aantal gerechtsdeurwaarders wettelijk bepaald is en nieuwe benoemingen enkel plaatsvinden wanneer er vacante plaatsen zijn, bijvoorbeeld door pensionering of overlijden.

De vacante plaatsen worden eenmaal per jaar gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad, doorgaans in de maand december.

Stap 3: gerechtsdeurwaarder

De Koning benoemt gerechtsdeurwaarders in een bepaald gerechtelijk arrondissement. Via een ministerieel besluit wijst de minister van Justitie een gemeente aan voor de vestiging van het kantoor (standplaats).

Traditioneel werden gerechtsdeurwaarders in België voor het leven benoemd. Met de wet van 26 december 2022 werd een **wettelijke pensioenleeftijd van 70 jaar** ingevoerd, die in werking treedt vanaf 1 januari 2026.

Wie op zijn 70ste verjaardag nog geen 30 jaar gerechtsdeurwaarder is, mag zijn functie tot maximaal 75 jaar voortzetten om een volledige loopbaan te realiseren. Zodra er 30 dienstjaren op de teller staan eindigt de ambtstermijn, zelfs als dit vóór de 75ste verjaardag valt. Momenteel geldt er een overgangsperiode.

Demografie

Taal & geslacht

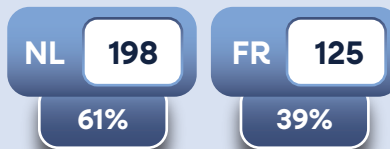
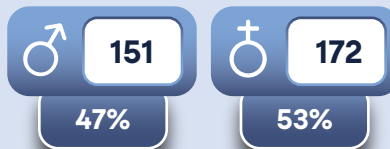
De tijd dat vrouwen in het beroep van gerechtsdeurwaarder de uitzondering waren, is voorbij. Meer zelfs, we kunnen stilaan spreken van een vervrouwelijking van het beroep.

Deze evolutie is overduidelijk wanneer we de man-vrouwverhouding bij gerechtsdeurwaarders vergelijken met die bij kandidaten en stagiairs. Terwijl onder de gerechtsdeurwaarders 78% mannen (484) en 22% vrouwen (137) zijn, is de verhouding bij de kandidaten nagenoeg gelijk: 47% mannen (151) tegenover 53% vrouwen (172). Bij de stagiairs zet deze trend zich nog sterker door, met 26% mannen (35) en 74% vrouwen (98).

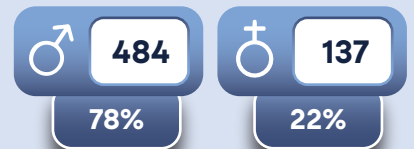
Stagiairs

Kandidaten

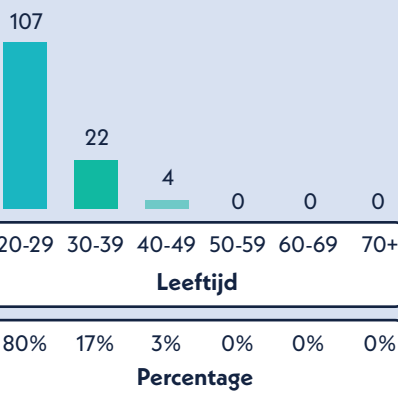
Gerechtsdeurwaarders

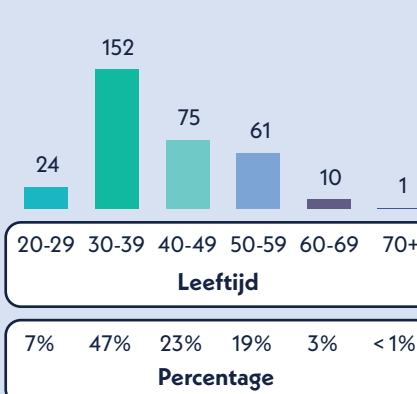
Leeftijd

De gemiddelde leeftijd van stagiairs is 28 jaar. Voor kandidaten is dat 41 jaar en gerechtsdeurwaarders zijn gemiddeld 60 jaar. Gelet op de invoering van de verplichte pensioenleeftijd van 70 jaar op 1 januari 2026, verwachten we een daling van de gemiddelde leeftijd van gerechtsdeurwaarders.

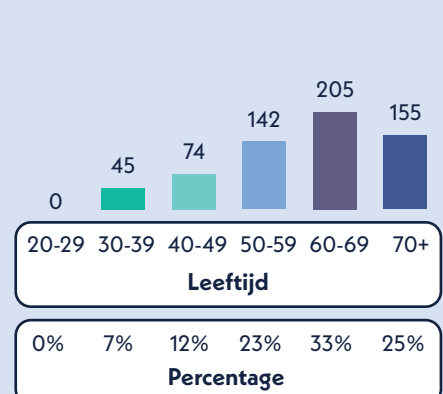
Stagiairs

Kandidaten

Gerechtsdeurwaarders

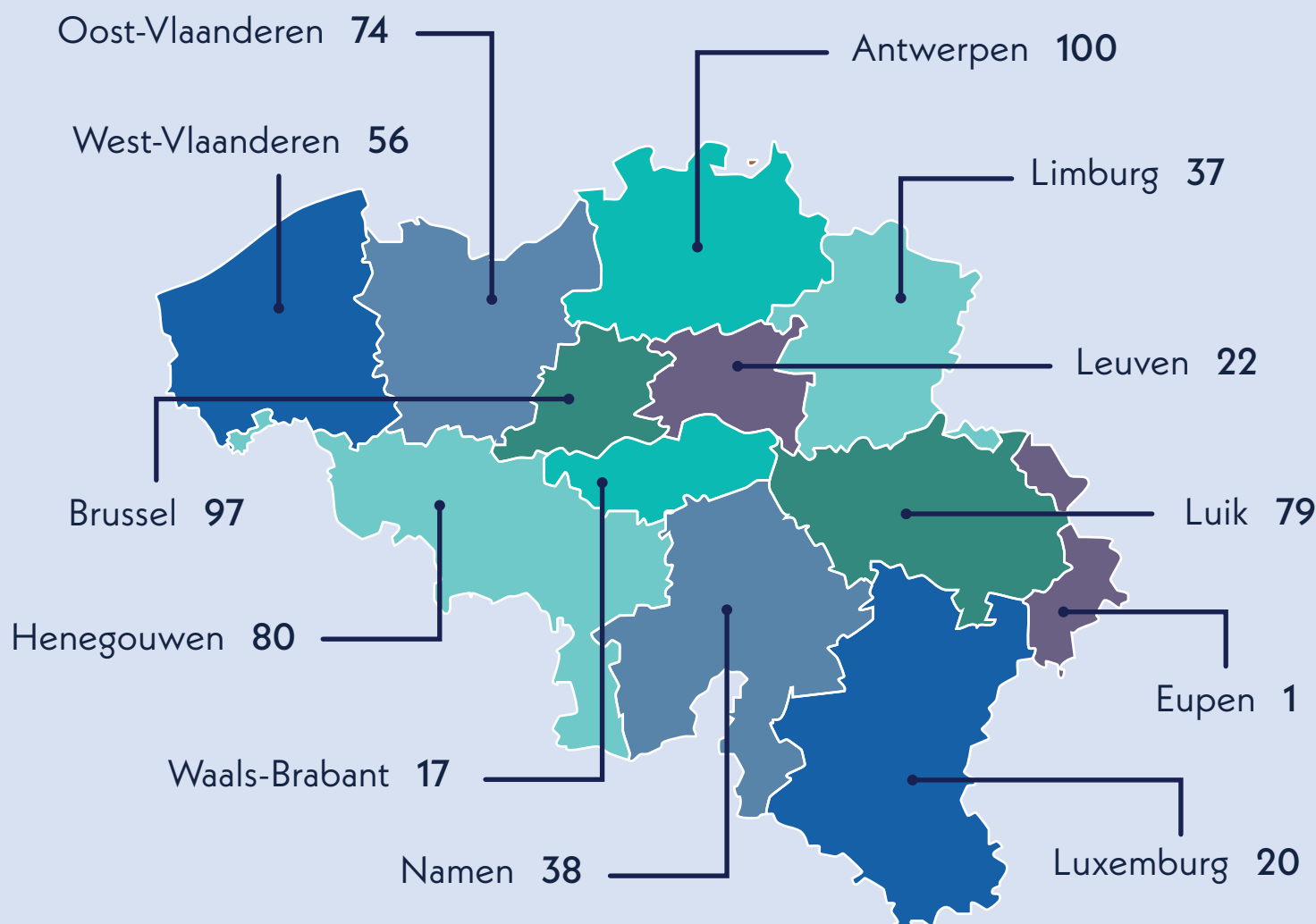
Regionale spreiding

Aantal gerechtsdeurwaarders per arrondissement

Gerechtsdeurwaarders in België hanteren arrondissementen als territoriale indeling, omdat hun bevoegdheden en organisatie hierop gebaseerd zijn. Het land telt 12 gerechtelijke arrondissementen, elk met een arrondissementskamer waarbij de gerechtsdeurwaarders van dat gebied verplicht aangesloten zijn.

Het aantal gerechtsdeurwaarders per arrondissement wordt bepaald door de Koning op basis van diverse parameters, waaronder de aanwezigheid van bedrijven, handelsactiviteiten en financiële instellingen, verstedelijking en bevolkingsdichtheid. Antwerpen en Brussel tellen de meeste gerechtsdeurwaarders.

Deze kaart toont het aantal huidige actieve gerechtsdeurwaarders per arrondissement.

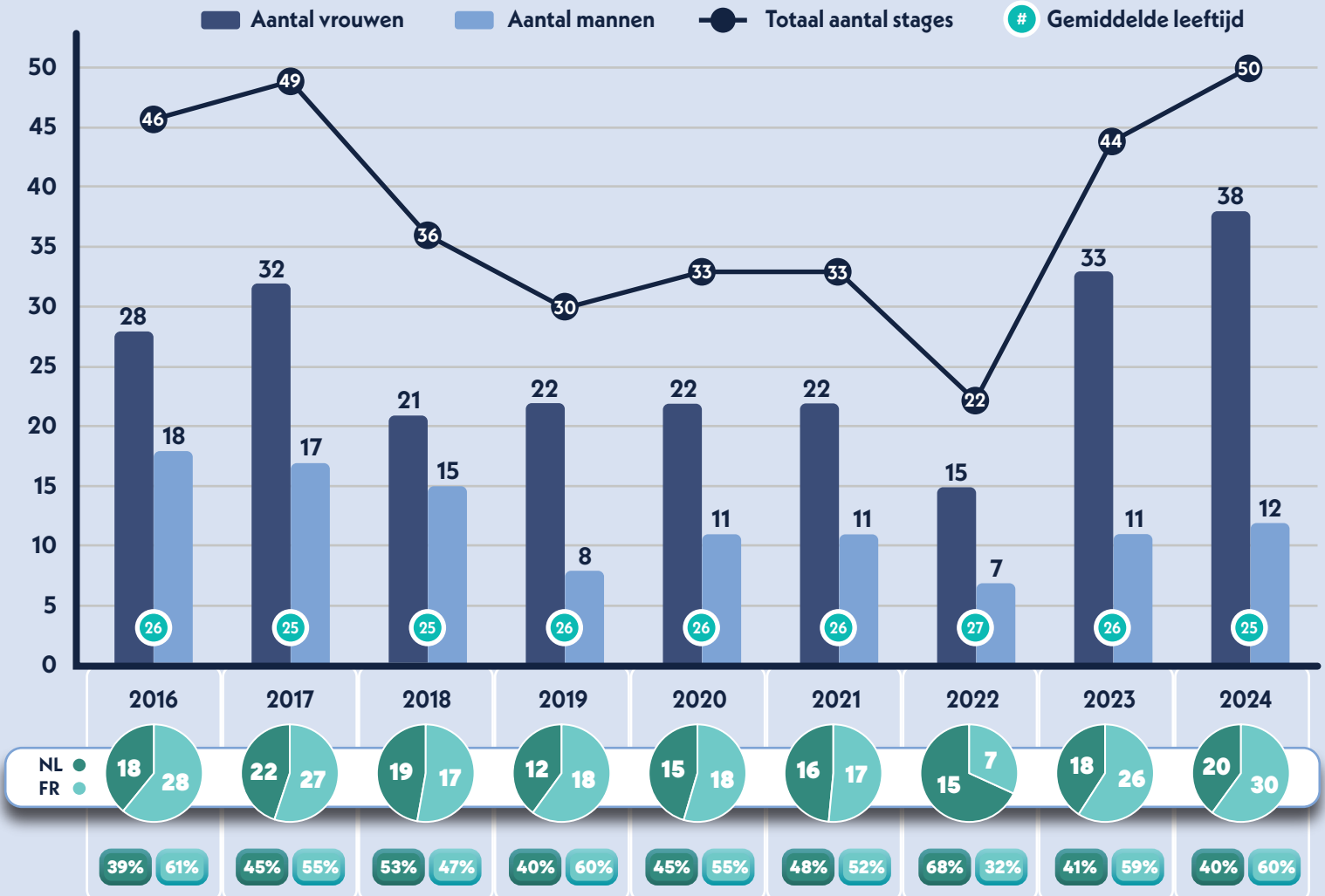

Totaal
621 gerechtsdeurwaarders

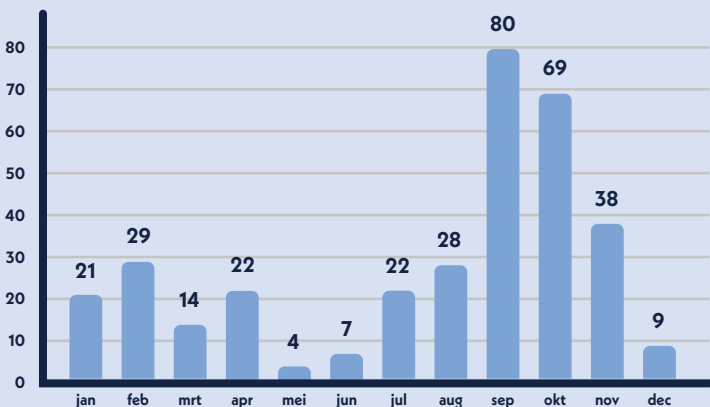
Instroom stagiairs

Aantal gestarte stages per jaar

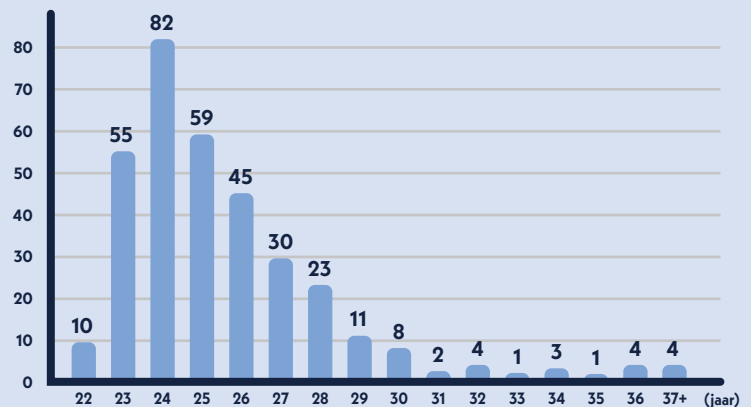
In 2024 bereikt het aantal gestarte stages opnieuw het niveau van 2016 na een jarenlange afname. Sinds 2023 neemt het aantal stagiairs toe, parallel aan het beleid van de NKGB om systematisch aanwezig te zijn op studentenbeurzen. Dit vergroot de zichtbaarheid van het beroep als carrièreoptie voor masters in de rechten. Opvallend is dat de meerderheid van de nieuwe stagiairs vrouwelijk én Franstalig is.

Aantal nieuwe stages per maand 2016-2024

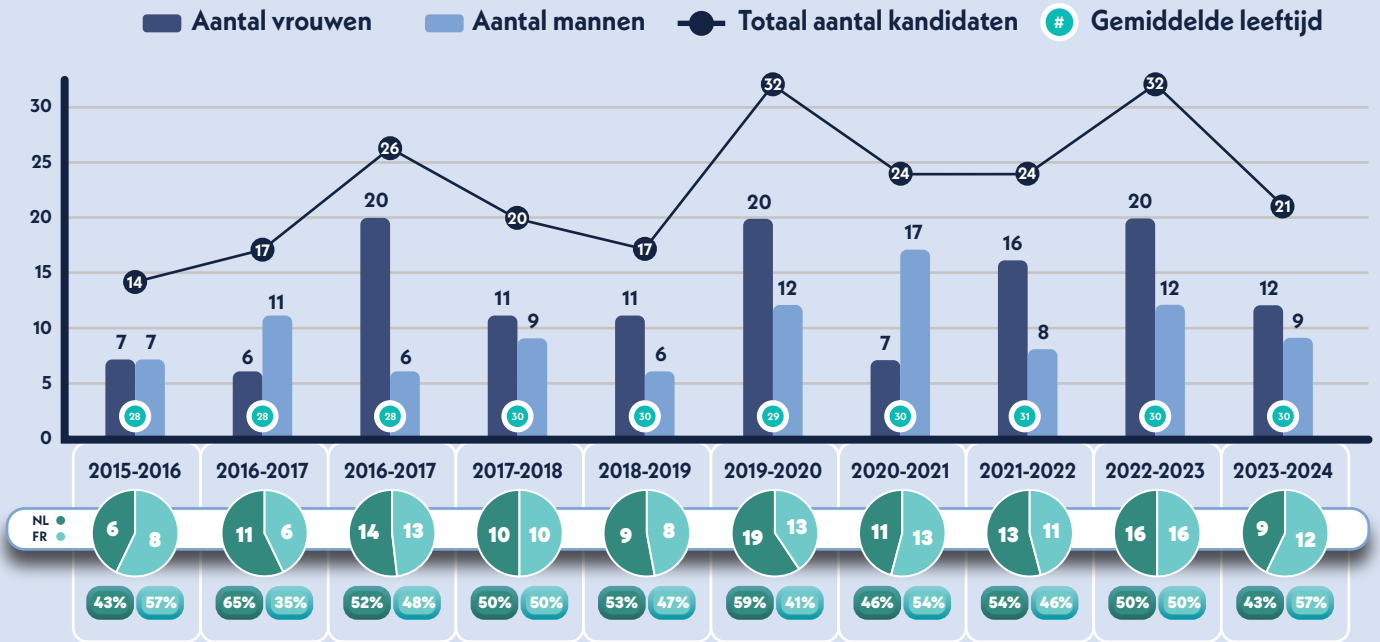
Leeftijd waarop stage start 2016-2024

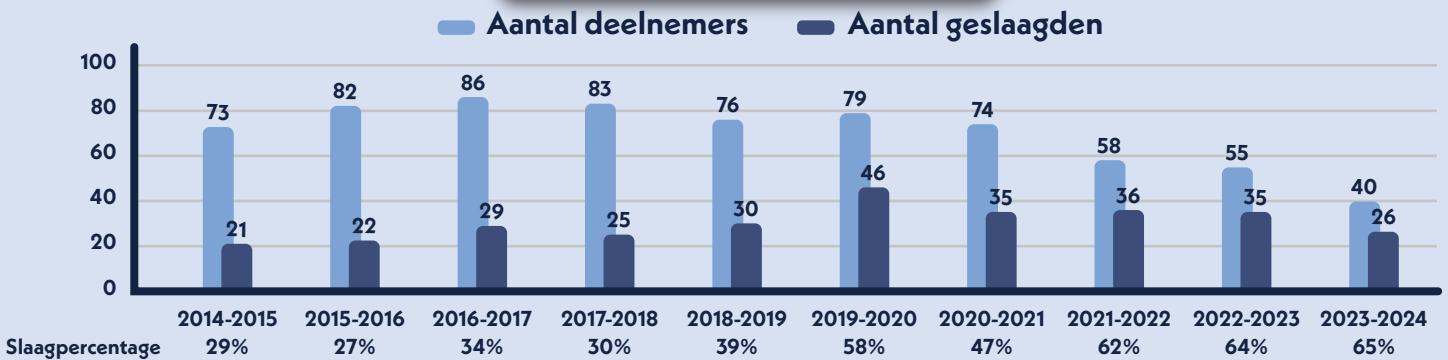
Benoeming tot kandidaat

Aantal benoelingen per jaar

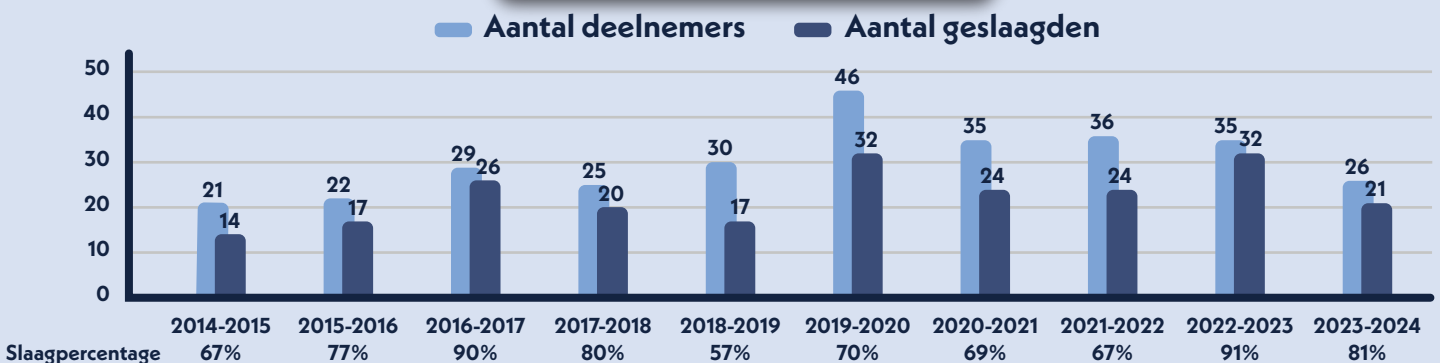
Sinds 2014 wordt jaarlijks een vergelijkend examen georganiseerd voor toekomstige kandidaten. Deelname vereist een stagecertificaat (twee jaar stage). Stagiairs met minstens 60% op het schriftelijk examen mogen door naar het mondelinge examen, waarvoor 50% vereist is. Momenteel daalt het aantal deelnemers, terwijl het slaagpercentage stijgt. Door de minimale stageduur van twee jaar zullen de effecten van het stijgend aantal nieuwe stagiairs sinds 2023 pas zichtbaar zijn in de benoelingen van 2025-2027. De gemiddelde leeftijd waarop een stagiair wordt benoemd tot kandidaat lag de afgelopen zeven jaar (2017-2023) op 30 jaar.

Schriftelijk examen

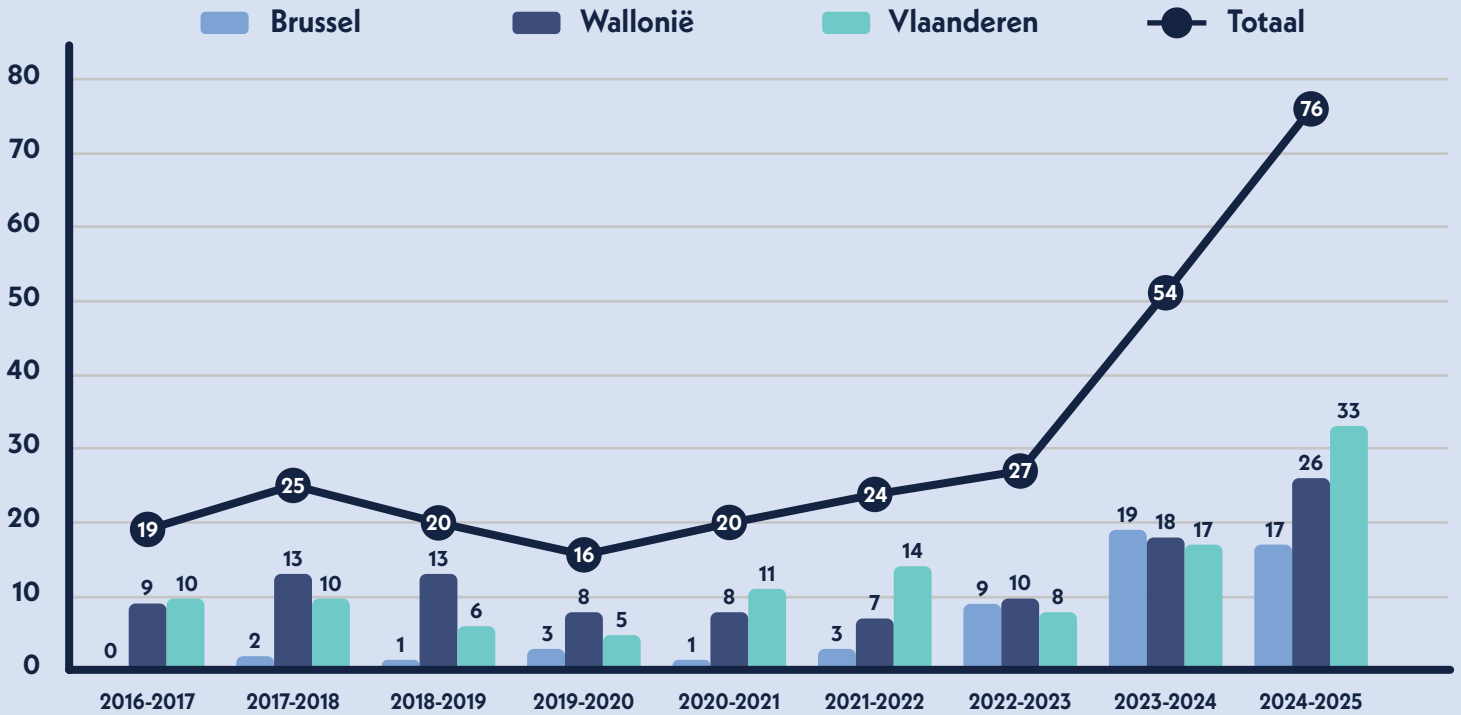
Mondeling examen

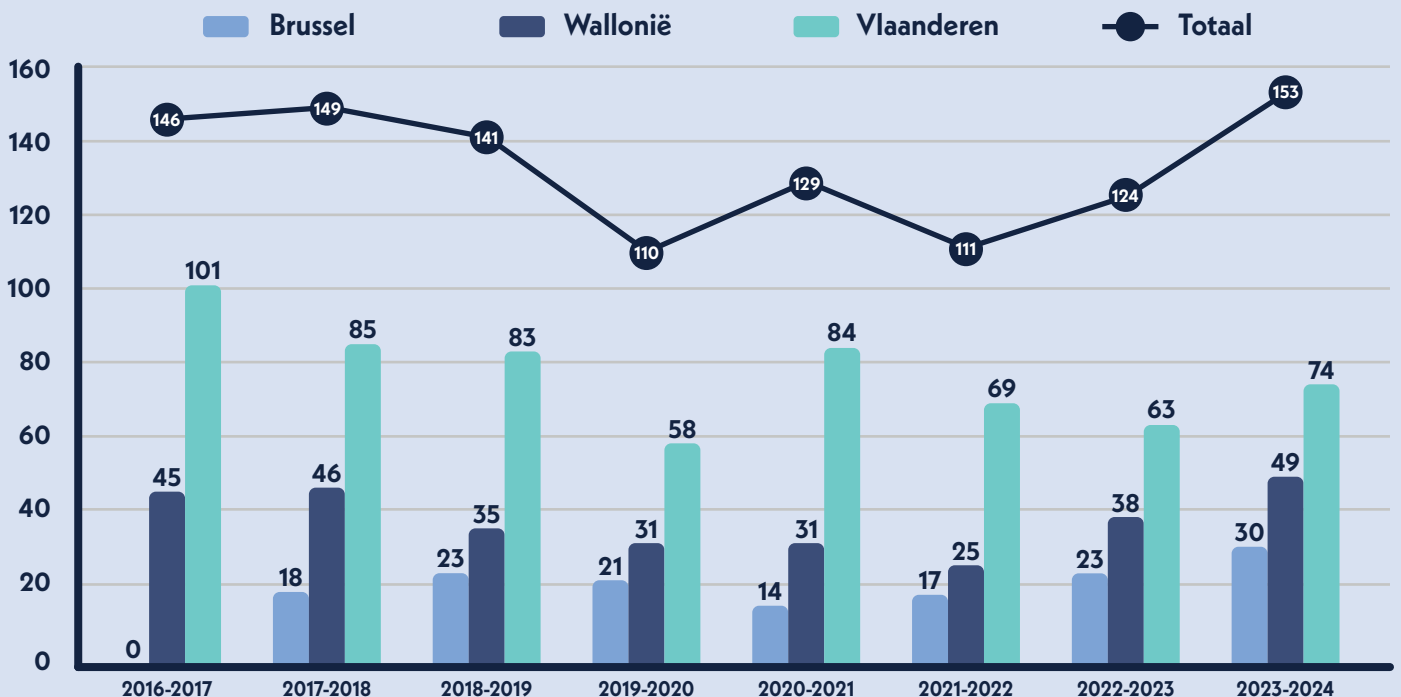
Benoeming tot gerechtsdeurwaarder

Van zodra de vacante plaatsen zijn gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad kunnen kandidaten met minstens drie jaar ervaring zich inschrijven voor de evaluatie door de bevoegde benoemingscommissie. Afhankelijk van de taalrol bestaat de evaluatie uit een schriftelijk en/of mondeling gedeelte.

Aantal vacante plaatsen

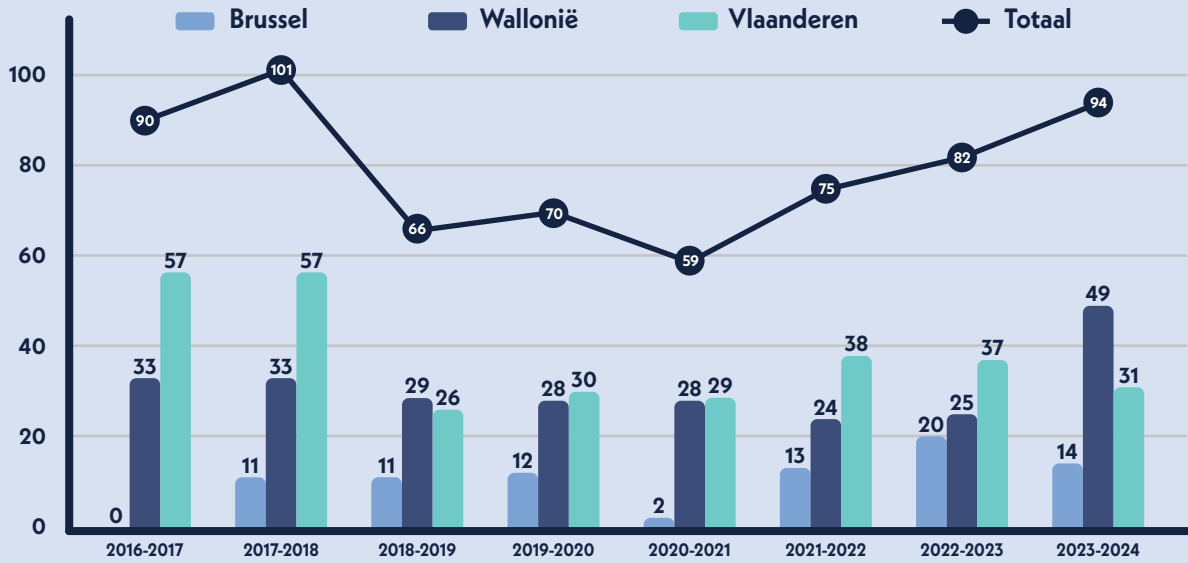

Aantal ingeschreven kandidaten

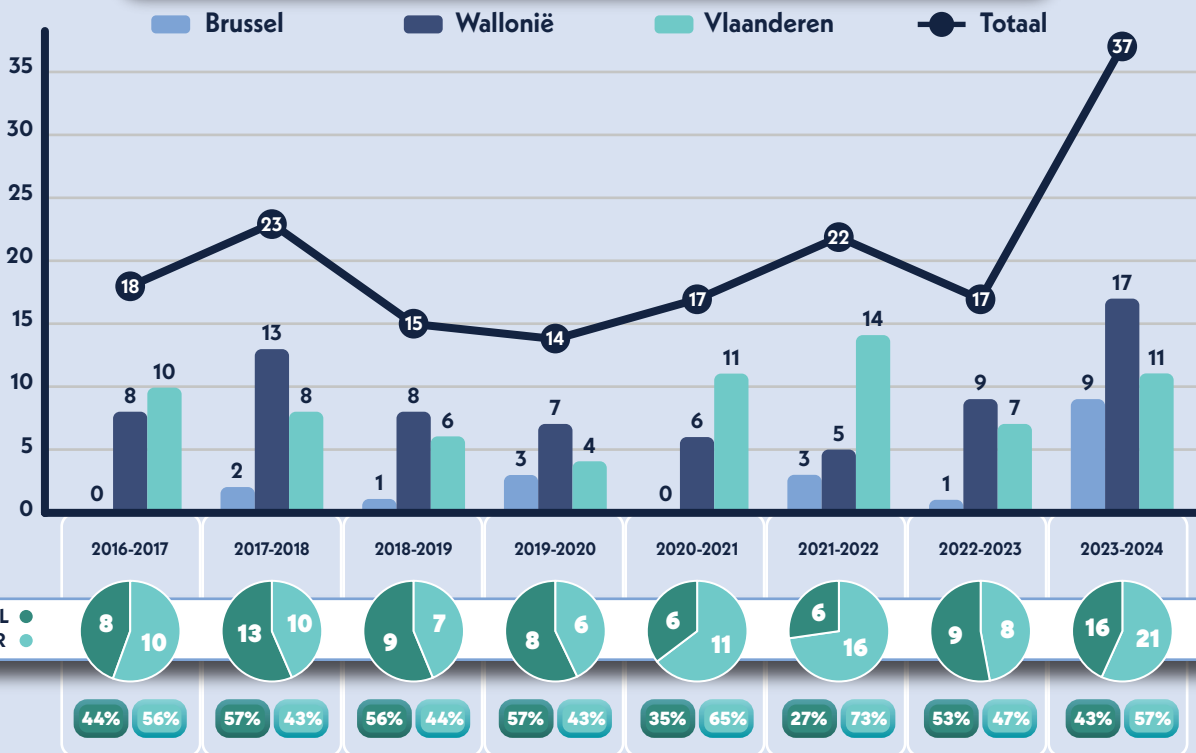

Benoeming tot gerechtsdeurwaarder

Aantal gehoorde kandidaten

Aantal benoemde gerechtsdeurwaarders

De gemiddelde leeftijd waarop een kandidaat tot gerechtsdeurwaarder wordt benoemd was de afgelopen zeven jaar (2017-2023) 42 jaar. In de laatste procedure (2022-2023) was het 39 jaar. In het algemeen ligt de gemiddelde benoemingsleeftijd in Vlaanderen hoger dan in Wallonië.

Sinds 2022-2023 kent het aantal vacante plaatsen een opvallende stijging. Dat heeft onder meer een historische reden omdat er in de jaren 1980 veel gerechtsdeurwaarders benoemd werden die nu pensioengerechtigd zijn. Dit heeft gezorgd voor een sterke stijging van het aantal benoemingen in 2023-2024, we verwachten dat deze trend zich doorzet in de huidige procedure (2024-2025).